

Text: Gen. 41-42 - Faraónovy sny, Josefovo povýšení a setkání s bratry

Milé sestry, milí bratři, pokračujeme dnes v příběhu o Josefovi. Doposud to byl smutný příběh. Josef se znelíbí svým bratrům a ti ho prodají do otroctví do Egypta. Zpočátku to ještě jde, je sice otrokem, ale získal si přízeň svého pána. Ale pak ho chce svést Putifarka a když ji Josef odmítne, skončí ve vězení. I tam je sice Hospodin s ním, ale málo platné, vězení je pořád vězení. Když se do vězení dostanou vrchní faraónův pekař a číšník, vyloží jim jejich sny. A tak jak Josef předpověděl, pekař je popraven a číšníkovi je navraceno jeho postavení. Ale když je venku z vězení, na Josefa zapomene.

Ale teď se začíná karta obracet. Po všech těch letech útrap Josefův život nabírá lepší směr. Faraonovi se zdá živý sen o tučných a hubených kravách, ty hubené sežerou ty vykrmené. A pak ještě jeden, kdy prázdné klasy pohltí plné. Je to tak živé, že faraon nemůže spát. Jaký je ale význam těchto snů? Nikdo z hvězdoporců a mudrců nedokáže dát faraonovi odpověď. A teď si konečně číšník vzpomene na toho mladíka, se kterým se potkal ve vězení. Faraon dá Josefa zavolat, Josef mu sen vyloží: Přichází sedm tučných let, kdy bude všeho hojnost. Pak ale přijde sedm hubených let, kdy přijde neúroda. Ale nezůstane jenom u toho. Navíc, jako bonus, říká, co je třeba udělat, aby země nezašla hladem. V době, kdy je všeho hojnost je třeba myslet dopředu, a udělat zásoby na dobu, kdy bude zle. To je dobrá rada. Řekli bychom, že jinak to prostě nejde. Je potřeba pamatovat na to, že i když se nám dnes daří dobře, v budoucnu to tak být nemusí. A tak to i děláme. Spoříme a odkládáme si na horší časy. V Egyptě sice ze zásob něco ujedly myši, nám úspory pro změnu užírá inflace, ale to se nedá nic dělat. Je třeba mít nějakou rezervu na hubené roky. Dnešní politici by si měli číst příběh o Josefovi povinně před spaním.

A faraonovi se ta rada líbí. Josef na něho a na jeho služebníky udělá takový dojem, že ho učiní správcem celé egyptské země. Josef se stává druhým člověkem po faraonovi. Faraon mu dává dary, a čteme, že Josef vzešel nad egyptskou zemí jako slunce. A potom když přišel hlad, přišli Josefovi bratři a skláněli se před ním tváří k zemi. Naplnil se sen, který kdysi dávno ještě v kenaanské zemi Pán Bůh Josefovi dal.

1. Hospodin plní svoje zaslíbení

To je první věc, kterou nám ten příběh dnes připomíná. Od doby, kdy měl Josef sen, že se před ním bude sklánět slunce, měsíc a jedenáct hvězd uplynulo hodně vody v Jordánu. Když ho bratři prodali do Egypta, bylo mu 17 roků. Před faraónem stojí jako třicetiletý, uplynulo tedy 13 roků. K tomu připočteme 7 úrodných roků, takže 20 roků. Takže dnes má nějakých 37, 38 roků. Pán Bůh mu dal zaslíbení, a Josef skončil v otroctví. Pak ve vězení. A pořád se nic nedělo. 5, 10, 15 roků. A teprve po 20 letech se zaslíbení naplnilo. To, co Bůh řekl, to se splní. To, že to řekl už dávno a od té doby uplynulo třeba i řada let na věci nic nemění. I když se nám zdá, že se nic neděje a říkáme si, jestli Pán Bůh na nás nezapomněl a jestli jeho zaslíbení, které jsme třeba kdysi přijali pořád platí, na Boží věrnosti se nic nemění. Nemusíme mít strach, že bychom byli o něco ošizeni. Někdy to chce třeba i hodně trpělivost, to je pravda. Ale ten příběh nám připomíná: Nezapomeň na to, že na Boží slovo je možné se spolehnout. **Bůh je věrný a nezapomíná na ty, kdo mu patří.**

Ale pozor: Může se nám stát, že za Boží zaslíbení zaměníme svoje vlastní přání, představy a tužby. A pak čekáme a čekáme a ono se opravdu nic neděje. A my jsem pak zklamání, protože se nám zdá, že Pán Bůh na nás zapomněl. Kde je jeho odpověď? Potřebujeme se učit rozumět jeho hlasu, abychom dokázali rozlišit to co říká On od toho, co pramení z nás samotných.

2. Josef předobrazem Ježíše

A ten příběh obsahuje další věci. Ale abychom porozuměli, co v něm máme uslyšet, je třeba si uvědomit, že Josef tu vystupuje jako předobraz Ježíše Krista. Tak se tento příběh vykládá. Když ho takto čteme, objeví se nám věci, které by třeba jinak zůstaly skryté. Zmíním jenom několik věcí, které jsou v tom příběhu obsažené a které mají svůj protějšek i v evangeliích:

- Josefa odmítli jeho nejbližší. Evangelista Jan říká: „Do svého vlastního přišel, ale jeho vlastní jej nepřijali.“ (Jan j, 11).
- Josef byl vystaven pokušení. Stejně tak byl pokoušen na poušti Ježíš Kristus.

- Josef skončil ve vězení. A Izaiáš říká: „Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolestí, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili.“ (Iz. 53,3)

A mohli bychom pokračovat. Ale vraťme se k těm darům, které Josef dostal: Faraón mu dal prsten. Symbol autority a zplnomocnění k jeho úřadu. Jakoby dekret, kterým ho ustanovuje do funkce. Šaty z jemné látky. Jemná látka znamenala vždycky drahá látka. A k tomu zlatý řetěz. Symbolizují výsadní postavení a dokládají faraónovu přízeň. Dal ho vozit ve voze a služebníci před ním volali „Na kolena!“, aby bylo jasné, že Josefovi patří čest a sláva. Dal mu jméno Safenat Paneach, Zachránce světa, které vyjadřovalo, jak klíčovou postavou Josef je. A nakonec mu dal manželku Asenatu, dceru Potifery, kněze z Ónu.

Před nedávnem jsem četl větu: Za každým úspěšným mužem se skrývá žena. Co byste na to řekli? Je to krásné, pokud to někdo může takto říct. Podařilo se mi to nebo ono, protože mě manželka podporovala. Anebo naopak. Pán Bůh stvořil Evu, aby byla pomocí Adamovi.

Ale s takovým motivem asi faraon Josefovi Asenatu nedal. Josef sňatkem s Asenatou získal společenské postavení a stal se členem tehdejší egyptské aristokracie, protože kněží byli na vrcholu té společenské hierarchie.

A stejně tak i Ježíši byla dána moc a sláva: „**Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.**“ (Mat. 28,18). A apoštol Pavel píše do Filipis: **Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno - na nebi, na zemi i pod zemí - a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.** (Fil. 2,9-10)

Ježíš Kristus má autoritu svého Otce: „**Já a Otec jedno jsme.**“ (Jan 10,30)

Ježíš je ten hlavní. Ke konfirmaci jsme se učili z heidelberského katechismu: „Mým jediným potěšením je, že se svou duší a tělem v životě a ve smrti nejsem sám svůj. Patřím však svému věrnému Spasiteli, Ježíši Kristu. On svou vzácnou krví dokonale zaplatil za všechny mé hříchy, zcela

mne vykoupil z moci ďáblovy a opatruje mne tak, že bez vůle mého nebeského Otce mi z hlavy nespadne jediný vlas.“

Ježíš má být v centru mého života. To je křesťánovo celoživotní vyznání. A má být v centru života našeho sboru. Tak vnímáme i probíhající rekonstrukci. Těšíme se na nové prostory, ale v první řadě jde o to a stojíme o to, aby v centru života našeho sboru byl Ježíš Kristus. Protože to On je Pánem církve.

3. Bratři nepoznali Josefa

Od okamžiku, kdy se Josef stal správcem Egypta uplynulo sedm let. **„a nastalo sedm let hladu, jak řekl Josef. Ve všech zemích byl hlad, ale v celé egyptské zemi měli chléb.“ (Gen. 41,53-54)** A tak i Josefovi bratři přichází do Egypta, aby nakoupili potravu. A dostanou se před Josefa, který jako říšský správce prodává obilí. Ale teď se stane něco, co bychom nečekali. I když Josef je pozná, oni ho nepoznali. Čekali bychom, že buď se s radostí shluknou okolo něho, anebo před ním padnou na zem a budou prosit o odpuštění, že ho prostě poznají. Jak je možné, že ho nepoznali? Pravda, mohl být nalíčený, v Egyptě si i muži líčili oči a rty. Mohl mít oholenou hlavu anebo naopak mohl mít paruku. Je o těch 20 let starší, takže z chlapce se stal už zralý muž. Mluvil sice egyptsky, ale tón hlasu jim měl být povědomý. Mohl se třeba trochu změnit, ale když na ně křičí „Jste vyzvědači“, tak přece museli slyšet ten hlas, který znali. A dál potom Josef říká: „Bojím se Boha“. Odkdy Egypťané mluví jako Izraelci? Oni mají přece svého Amona, Hora, Ptaha, Usíra, odkdy uctívají Hospodina? Proč by se nějaký Egypťan měl bát Boha? A další věc: Když se obhajují, mluví o tom, že jich bylo dvanáct a zmiňují svého otce a mladšího bratra. Ale když bychom se podívali dál do 43. kapitoly, tak tam Josefovi bratři Jákobovi říkají, že se Josef neodbytně vyptával na ně a na jejich rod. Ptal se: **„Je ještě naživu váš otec? Máte ještě bratra?“ (Gen. 43,7)** Člověk nemusí být nějaký velký myslitel, aby si nepoložil otázku: Proč to toho chlapa zajímá?

Přes všechny tyto nápovědy ale bratři Josefa nepoznali. Jak to? Příčina byla jinde než v tom, že se Josef k nepoznání změnil. Oni věděli, že se prohřešili proti Josefovi a celých těch dvacet let se na to snaží zapomenout. Potlačit výčitky svědomí, které se stále vrací. Myslí si to, co si lidé často

myslívají: Čas to nějak zakryje. Tak se snaží to vytěsnit ze svých vzpomínek, až už nakonec nechtějí vyslovit ani Josefovo jméno. Říkají: **„Tvých otroků bylo dvanáct. Jsme bratři, synové jednoho muže z kenaanské země. Nejmladší je teď u otce a jeden – ten už není.“ (Gen. 42,13)**

Oni viděli Josefa, slyšeli jeho hlas, ale nepoznali ho, protože jim v tom bránil jejich hřích. Hřích se projevuje nejenom nejrůznějšími negativními důsledky v našem vlastním životě, ale projevuje se i v našich vztazích. Hřích vůči bratru nás navzájem vzdaluje. A čas nic nevyřeší. Na hřích je jediný lék: Vyjít s ním na světlo. Vyznat ho. Přiznat ho. Jedině tak mohou být narušené vztahy uzdraveny a obnoveny. A stejně tak je to i s naším vztahem k Bohu. Jestli máme pocit, že k nám Bůh nemluví, že je nám vzdálený, že mu nerozumíme, že mluví nějakou jinou řečí, pak si musíme klást otázku: Co mi brání, aby můj vztah s Bohem s Ježíšem Kristem byla radostný, abych prožíval povzbuzení, abych čerpal novou sílu, kterou nabývají ti, kdo očekávají na Hospodina? Co způsobilo to, že neslyším jeho hlas?

Samozřejmě, jsme zaneprázdnění, máme starosti v práci, v rodině, všichni bychom mohli jmenovat, ale není problém třeba právě v tom, že už nám nezbývá čas na modlitbu a na to bychom si vzali do ruky Bibli a pravidelně z ní četli? Ne před spaním, kdy už se nám klíží oči, ale v době, kdy jsme ještě bdělí. Jestliže zanedbáváme vztah k Bohu, nemůžeme čekat, že ho poznáme, když k nám mluví.

4. Josef zaplakal

Josefovi bratři se nakonec neubrání tomu, aby se jim jejich dávné provinění nepřipomnělo. Josef je obviňuje z toho, že jsou vyzvědači, jednoho z nich nechá ve vězení a mají jedinou šanci, aby vyvrátili toto obvinění a osvobodili svého bratra. Musí přivést nejmladšího Benjamina. A oči se jim začínají otevírat: **„Jistě jsme se provinili proti svému bratru; viděli jsme jeho tíseň, když nás prosil o smilování, ale nevyslyšeli jsme ho. Proto jsme přišli do tísně teď my.“** Uvědomují si svůj hřích. A Josef se od nich odvrátil a zaplakal.

Jak vnímáme Boha? Mnoho lidí si ho představuje jako přísného soudce. Mají před očima takový ten starozákonní obraz: Lidé zhřešili, a tak Bůh přivedl na svět potopu. Podobně to bylo se Sodomou a Gomorou. A

možná to je naše představa Boha, před kterým nic nezatajíme a nemůžeme se před ním vymlouvat. Za každý hřích přijde trest. A když se děje něco špatného v mém životě, tak je to proto, že mě Bůh chce potrestat.

A jsou mnozí, kteří věří, že Bůh existuje, ale má jiné věci na práci, než se starat o mně a moje problémy. Něco nad námi sice musí být, ale já si žiju podle svého, protože mého života se to nijak netýká. Boha vnímáme pouze jako Stvořitele, hybatele věcí, dal nám život, to je fajn, ale dál už se o mně nestará.

Ale Bible nám představuje jiného Boha. Otce, kterému na nás záleží. Který udělal všechno proto, aby se náš život nemínil cíle. Dal lidem zákon, ale ten slouží jenom k tomu, aby lidé věděli, jaké jsou pravidla. Co je dobré a co je zlé. A tak poslal Pána Ježíše Krista, který zemřel, aby byla naplněna Boží spravedlnost a nám mohly být pro jeho obět' hříchy odpuštěny. To zlé, co jsme udělali, má svoje řešení. Máme možnost nového začátku, protože můžeme svoje hříchy vyznat a získat odpuštění. Bůh nestojí proti nám, ale chce nést naše těžkosti s námi. Záleží mu na nás.

Josef byl správcem Egypta. Bez jakýchkoli zábran mohl říct: Já jsem Josef. Pamatujete si, jak jsem vás prosil o smilování, ale vy jste se jenom smáli? Pamatujete si, jak mě přivázali za velblouda a jak jsem se za vámi ohlížel a volal, abyste mě neprodávali? Tak teď si vyzkoušíte, jaké to je. Posedíte si v base, až budete černí.

A stejně tak mohl jednat Ježíš, když byl vzkříšen. Teď vám ukážu, kdo jsem. Annáši, Kaifáši a celá velerado a vy všichni, kdo jste se postavili proti mně. Budete se třást strachy, protože poznáte, jak jste se mylili a že já jsem skutečný Mesiáš.

Ale Josef ani Ježíš takto nejednají. Josef se odvrátil od svých bratrů a zaplakal, protože mu na nich přes jejich provinění záleželo. A tak ani Bůh netouží po zničení bezbožníků, všech, kdo se stavěli proti němu, ale pláče a čeká, kdy přijdeme k sobě, tak jako ten marnotratný syn a uvědomíme si svoje provinění. A když konečně přijdeme na to, že jestli si chceme zachovat život, musíme se k němu vrátit, běží nám naproti.

A tak tento příběh o Josefovi mluví až do dnešní doby a říká nám:

1. Hospodin je věrný ve svém slovu

2. Ježíš je Pán a volá tě.

3. Hřích nás vzdaluje druhým lidem i Bohu

4. Bůh chce uzdravit naše srdce a je na naší straně

Modlitba: *Pane Ježíši, děkujeme Ti za to, že jsme Tě mohli poznat jako Božího Syna, který přišel na tento svět, aby hledal a spasil ty, kteří zahynuli. Prosíme Pane, abychom Tě neztráceli z očí, abychom vůči Tobě nebyli slepí, ale následovali Tě a toužili po tom, abys nás proměňoval ke svému obrazu. Amen.*